

ЗАКОН

О СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ БАНАКА И ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ

ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и поступак стечаја и ликвидације банака и друштава за осигурање, као и услови и поступак ликвидације других финансијских организација.

Члан 2.

Поступак стечаја спроводи се над банком којој је Народна банка Србије одузела дозволу за рад у складу са законом којим се уређују банке и друге финансијске организације, као и над друштвом за осигурање коме је Народна банка Србије одузела дозволу за обављање послова осигурања у складу са законом којим се уређује осигурање и које је било неликвидно 15 дана непрекидно, односно чије су обавезе веће од његове имовине.

Поступак стечаја спроводи се и на предлог ликвидационог управника кад утврди да имовина ликвидационог дужника није довољна да подмири сва потраживања поверилаца.

Члан 3.

Ликвидација банке, друге финансијске организације и друштва за осигурање може бити принудна или добровољна.

Поступак принудне ликвидације спроводи се над банком и другом финансијском организацијом којој је Народна банка Србије одузела дозволу за рад, односно над друштвом за осигурање коме је Народна банка одузела дозволу за обављање послова осигурања, а нису испуњени услови за покретање стечајног поступка.

Поступак ликвидације над банком, другом финансијском организацијом и друштвом за осигурање, чији је надлежни орган донео одлуку о престанку рада, спроводи се, уз сагласности Народне банке Србије, по закону којим се уређују привредна друштва (добровољна ликвидација).

Поступак принудне ликвидације спроводи се над лицима из става 3. овог члана чији је надлежни орган донео одлуку о престанку рада, ако је Народна банка Србије одбила давање сагласности за спровођење поступка добровољне ликвидације.

Поступак принудне ликвидације спроводи се над лицима из става 3. овог члана и ако Народна банка у току вршења надзора над добровољном ликвидацијом тих лица утврди да су угрожена права поверилаца тих лица.

II. ПОСТУПАК СТЕЧАЈА

1. Покретање стечајног поступка

Члан 4.

На основу решења о одузимању дозволе за рад банци, односно дозволе за обављање послова осигурања, Народна банка Србије одмах доноси решење о испуњености услова за покретање стечајног поступка.

Народна банка Србије донеће решење о испуњености услова за покретање стечајног поступка најкасније наредног радног дана по пријему предлога ликвидационог управника из члана 2. став 2. овог закона.

Решење о испуњености услова за покретање стечајног поступка је коначно. Решење о испуњености услова за покретање стечајног поступка извршено је моментом достављања надлежном суду.

Члан 5.

Против решења Народне банке Србије о испуњености услова за покретање стечајног поступка може се покренути управни спор.

Надлежни суд је дужан да одлуку у спору покренутом у смислу става 1. овог члана донесе у року од 60 дана од дана пријема тужбе.

Ако је решење Народне банке Србије поништено у управном спору, па у поновном поступку Народна банка Србије донесе ново решење о испуњености услова за покретање стечајног поступка, правне последице покретања стечајног поступка наступају даном истицања првог огласа о отварању стечајног поступка на огласној табли надлежног суда.

Члан 6.

Решење о испуњености услова за покретање стечајног поступка доставља се банци, односно друштву за осигурање, агенцији за осигурање депозита основаној посебним законом (у даљем тексту: Агенција), као и надлежном суду, који је дужан да најкасније првог наредног радног дана од дана пријема овог решења донесе решење о покретању стечајног поступка над банком, односно друштвом за осигурање (у даљем тексту: стечајни дужник).

2. Органи стечајног поступка

Члан 7.

Органи стечајног поступка су стечајно веће, стечајни управник и одбор поверилаца.

Агенција врши функцију стечајног управника у складу са овим законом.

На предлог Агенције стечајно веће бира чланове одбора поверилаца, водећи рачуна о величини њихових потраживања.

3. Правне последице покретања стечајног поступка

3.1. Основно правило

Члан 8.

Правне последице покретања стечајног поступка наступају даном истицања огласа о покретању стечајног поступка на огласној табли надлежног суда.

3.2. Осигурани депозити банке у стечају

Члан 9.

Агенција је дужна да исплати осигуране депозите, у складу са законом којим се уређује осигурање депозита.

3.3. Пренос портфеља осигурања друштва за осигурање у стечају

Члан 10.

Агенција, у року од 20 дана од дана покретања поступка стечаја, путем јавног тендера, оглашава пренос целог или дела портфеља осигурања, сагласно расположивим новчаним средствима стечајног дужника и исплатним редовима у складу са овим законом.

Уз пренос портфеља осигурања на друштво за осигурање које преузима портфељ осигурања преносе се и одговарајућа новчана средства.

Народна банка Србије даје сагласност на избор најбољег понуђача - преузимаоца портфеља.

Пренос портфела осигурања врши се уговором који се закључује између стечајног дужника и друштва за осигурање - преузимаоца портфела, у року од два радна дана од добијања сагласности из става 3. овог члана.

О закључењу уговора из става 4. овог члана Агенција је дужна да, путем огласа у средствима јавног информисања, обавести осигуранике и друге кориснике у року од два радна дана од дана закључења уговора.

На пренос портфела осигурања сходно се примењују одредбе закона којим се уређује осигурање.

3.4. Побивање правних радњи

Члан 11.

Агенција и повериоци имају право побивања правних послова и правних радњи којима је стечајни дужник погодовао повериоце у смислу закона којим се уређује стечај привредних друштава.

Правни послови и правне радње из става 1. овог члана могу се побивати ако су извршени у року од шест месеци пре дана наступања правних последица покретања стечајног поступка, а у року од годину дана, ако су ти послови извршени са повезаним лицем.

Рокови из става 2. овог члана почињу од дана наступања правних последица покретања ликвидационог поступка у случају да се стечајни поступак спроводи на предлог ликвидационог управника када он утврди да имовина ликвидационог дужника није довољна да подмири сва потраживања поверилаца.

Повезана лица, у смислу става 2. овог члана, имају значење утврђено законом којим се уређују банке у случају стечаја или ликвидације банке, односно значење утврђено законом којим се уређује осигурање у случају стечаја или ликвидације друштва за осигурање.

Правни послови и правне радње из става 1. овог члана побивају се тужбом која се може поднети најкасније у року од шест месеци од дана наступања правних последица покретања стечајног поступка.

3.5. Забрана продаје дужника као правног лица

Члан 12.

У стечајном поступку над банком и друштвом за осигурање није дозвољена продаја стечајног дужника као правног лица.

4. Обавезе Агенције

Члан 13.

Агенција је дужна да изврши попис имовине стечајног дужника и сачини почетни стечајни биланс у року од 60 дана од дана наступања правних последица стечаја.

Члан 14.

Агенција је дужна да утврди основаност и висину пријављених потраживања поверилаца у року од шест месеци од дана истека рока за њихово пријављивање.

Испитно рочиште на коме ће се сачинити коначна листа о свим пријавама потраживања одржаће се најкасније у року од 60 дана од дана истека рока из става 1. овог члана.

Члан 15.

Агенција може одлучити да трошкове стечајног поступка привремено обезбеди из сопствених средстава, уз право на повраћај ових средстава након формирања стечајне масе у мери која је довољна за намирење тих трошкова.

5. Намирење поверилаца

5.1. Исплата трошкова

Члан 16.

Стечајни дужник на терет стечајне масе, пре главне деобе, исплаћује:

- 1) неисплаћене нето зараде запослених у висини минималних зарада за последњих годину дана пре отварања стечајног поступка;
- 2) неисплаћене доприносе за пензијско и инвалидско осигурање запослених за последње две године пре отварања стечајног поступка;
- 3) месечне зараде лица у радном односу код стечајног дужника;
- 4) трошкове који терете имовину стечајног дужника и трошкове уновчења те имовине;
- 5) трошкове стечајног поступка;
- 6) друге трошкове и обавезе настале после отварања стечајног поступка.

Трошкове из става 1. тач. 3), 4), 5) и 6) овог члана стечајни дужник исплаћује месечно, а трошкове из тач. 1) и 2) на терет преосталих средстава.

Министар надлежан за послове финансија прописује основе и мерила за одређивање награде за рад и накнаде стварних трошкова Агенције за обављање послова стечајног управника.

5.2. Исплатни редови

Члан 17.

Потраживања поверилаца банке у стечају утврђују се на испитном рочишту и исплаћују по следећим редовима приоритета (исплатни редови):

- 1) потраживања Агенције по основу осигураног износа депозита и потраживања поверилаца по основу депозита осигураних у смислу закона којим се уређује осигурање депозита умањена за осигурани износ депозита, као и потраживања Агенције по основу кредита за исплату депозита у висини осигураног износа датих банци у току поступка ликвидације који је претходио стечају, у складу са овим законом;
- 2) потраживања по основу јавних прихода доспела у последња три месеца пре отварања стечајног поступка, осим доприноса за пензијско и инвалидско осигурање запослених;
- 3) потраживања осталих поверилаца;
- 4) потраживања акционара банке.

Члан 18.

Потраживања поверилаца друштва за осигурање у стечају утврђују се на испитном рочишту и исплаћују по следећим редовима приоритета (исплатни редови):

- 1) потраживања поверилаца по основу уговора о осигурању и реосигурању живота, до висине обавеза исказаних у средствима математичке резерве у складу са законом којим се уређује осигурање;
- 2) потраживања поверилаца по основу уговора о осигурању од последица незгода;
- 3) потраживања поверилаца по основу уговора о осигурању свих осталих врста осигурања;
- 4) потраживања поверилаца по основу уговора о реосигурању свих осталих врста осигурања;

- 5) потраживања по основу јавних прихода доспела у последња три месеца пре покретања стечајног поступка, осим доприноса за пензијско и инвалидско осигурање;
- 6) потраживања осталих поверилаца;
- 7) потраживања акционара друштва за осигурање, односно чланова (осигураника) друштва за узајамно осигурање.

6. Примена закона којим се уређује стечај привредних друштава

Члан 19.

На стечајни поступак банака и друштава за осигурање, ако овим законом није друкчије одређено, примењују се одредбе закона којим се уређује стечај привредних друштава, изузев одредаба о претходном стечајном поступку, стечајном судији, скупштини поверилаца, Агенцији за лиценцирање стечајних управника и реорганизацији.

III. ПОСТУПАК ЛИКВИДАЦИЈЕ

1. Принудна ликвидација

Члан 20.

На основу решења о одузимању дозволе за рад Народна банка Србије одмах доноси решење о ликвидацији банке, односно друге финансијске организације.

На основу решења о одузимању дозволе за обављање послова осигурања Народна банка Србије одмах доноси решење о ликвидацији друштва за осигурање.

Члан 21.

Одредбе закона којим се уређује стечај привредних друштава и одредбе овог закона којима се уређује стечај, сходно се примењују и код ликвидације, осим одредаба којима се уређује одбор поверилаца, разлучни повериоци, побијање правних радњи, осигурање депозита и исплатни редови.

Члан 22.

Органи ликвидационог поступка су ликвидационо веће и ликвидациони управник.

Агенција врши функцију ликвидационог управника у складу са овим законом.

Члан 23.

Ако Агенција у току ликвидационог поступка утврди да су испуњени услови за отварање стечајног поступка, дужна је да такав предлог поднесе Народној банци Србије.

У случају из става 1. овог члана, радње спроведене у поступку ликвидације важе и у стечајном поступку.

2. Добровољна ликвидација

Члан 24.

Поступак добровољне ликвидације спроводи се, уз сагласност Народне банке Србије, над банком, односно другом финансијском организацијом односно друштвом за осигурање, чија је скупштина донела одлуку о престанку рада тог лица.

Директор лица из става 1. овог члана чија је скупштина донела одлуку о престанку рада, дужан је да поднесе захтев за давање сагласности за спровођење поступка добровољне ликвидације Народној банци Србије, најкасније наредног радног дана од дана доношења те одлуке.

Уз захтев из става 2. овог члана директор је дужан да поднесе доказе да банка, друга финансијска организација, односно друштво за осигурање располаже имовином чија је вредност довољна да се из ње намире потраживања свих поверилаца, као и другу документацију у складу са прописом Народне банке Србије.

Народна банка Србије решењем одлучује о захтеву из става 2. овог члана у року од 60 дана од дана пријема тог захтева.

Решење из става 4. овог члана је коначно.

Члан 25.

Ако Народна банка Србије да сагласност за спровођење поступка добровољне ликвидације, тај поступак се спроводи у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Правне последице поступка ликвидације настају даном достављања решења Народне банке Србије из става 1. овог члана правном лицу из члана 24. став 1. овог закона.

Ако Народна банка Србије одбије захтев из члана 24. став 2. овог закона, покренуће поступак принудне ликвидације, односно стечаја, у складу са овим законом.

Народна банка Србије врши посредни и непосредни надзор над поступком добровољне ликвидације банке, односно друге финансијске организације, односно друштва за осигурање, у складу са прописом Народне банке Србије.

Ако у току вршења надзора из става 4. овог члана Народна банка Србије утврди да су угрожена права поверилаца, донеће решење о принудној ликвидацији банке, односно друге финансијске организације, односно друштва за осигурање, у складу са прописом Народне банке Србије.

Скупштина банке, односно друштва за осигурање, усваја извештај о спроведеној ликвидацији, завршни ликвидациони биланс и извештај овлашћеног ревизора о овом билансу, као и предлог о расподели ликвидационог остатка, по претходно прибављеној сагласности Народне банке Србије.

3. Посебне одредбе

Члан 26.

У случају ликвидације друштва за узајамно осигурање, имовина друштва користи се за повраћај улога оснивачима и поделу између чланова (осигураника), сразмерно висини њиховог уплаћеног доприноса у последње три године.

Члан 26а

Ликвидациони управник у поступку принудне ликвидације банке и ликвидациони управник у поступку добровољне ликвидације банке дужни су да у роковима утврђеним законом којим се уређује осигурање депозита, а пре исплате других поверилаца без пријаве потраживања, организују исплату депозита осигураних у смислу тог закона у целости, на терет ликвидационе масе.

У случају да ликвидациони управник утврди да расположива новчана средства нису довољна за исплату из става 1. овог члана, дужан је да организује исплату депозита до висине осигураног износа утврђеног законом којим се уређује осигурање депозита.

Након исплате депозита до висине осигураног износа, ликвидациони управник дужан је да настави исплату депозита сразмерно њиховој висини, а у складу с приливом новчаних средстава до потпуне исплате депозита.

Остали повериоци банке у ликвидацији исплаћују се после потпуне исплате депозита из става 1. овог закона.

У случају доношења решења Народне банке Србије о испуњености услова за отварање стечајног поступка над банком у ликвидацији, из средстава пренетих на рачун банке исплатиоца и даље ће се исплаћивати депозити из ст. 2. и 3. овог члана до истека рока од три године од дана кад је донето решење о одузимању дозволе за рад банци у ликвидацији, након чега ће се извршити повраћај неутрошених средстава у стечајну масу банке.

Члан 26б

У поступку принудне ликвидације ликвидациони управник, у року и на начин утврђеним законом којим се уређује осигурање депозита, одређује банку која ће исплаћивати депозите из члана 26а став 1. овог закона и с њом закључује уговор.

У поступку добровољне ликвидације банке, председник извршног одбора банке дужан је да, уз захтев из члана 24. став 2. овог закона, Народној банци Србије достави одлуку скупштине банке о избору банке исплатиоца, као и уговор закључен с том банком који ступа на снагу даном доношења решења из члана 24. став 4. овог закона.

Ликвидациони управник дужан је да, у складу са уговорима из ст. 1. и 2. овог члана изврши пренос средстава потребних за исплату депозита из члана 26а овог закона, из ликвидационе масе на банку исплатиоца, као и да преко средстава јавног информисања обавести депоненте о датуму започињања и месту исплате ових депозита.

Члан 26в

Ради измиривања обавеза насталих а непријављених штета и штета у спору из обавезног осигурања средства за исплату тих штета обезбеђују се и резервишу у завршном ликвидационом билансу друштва за осигурање.

Обезбеђивање и резервисање средстава из става 1. овог члана врши се у складу са правилима о висини техничких резерви за ту врсту штета за годишњи обрачун и преносе се на посебан рачун гарантног фонда осигурања. О износу резервисаних средстава прибавља се мишљење овлашћеног актуара.

Ради измиривања обавеза по основу насталих а непријављених штета и штета у спору из других основа осигурања средства за исплату тих штета обезбеђују се и резервишу у завршном ликвидационом билансу друштва за осигурање у складу са правилима о критеријумима и начину обрачунавања резервисаних штета.

Средства из става 2. овог члана преносе се на рачун ликвидационе, односно стечајне масе друштва за осигурање, који се води код Агенције.

У спору из става 2. овог члана поступак се наставља против ликвидационе, односно стечајне масе.

Члан 27.

Ако по окончању поступка ликвидације преостану средства, та средства се деле акционарима ликвидационог дужника сагласно правима из акција и у висини која је сразмерна учешћу у акционарском капиталу ликвидационог дужника.

Потраживања поверилаца која нису пријављена до дана деобе ликвидационе масе, осим потраживања за измиривање обавеза из члана 26в овог закона, измириће, по окончању поступка ликвидације, лица у чију је корист уплаћен остатак ликвидационе масе после главне деобе, и то само до висине вредности преузете имовине.

Тужбу за исплату потраживања из става 2. овог члана повериоци подносе против лица у чију је корист уплаћен остатак ликвидационе масе, најкасније у року од шест месеци након окончања ликвидационог поступка.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

Стечајни поступци и поступци ликвидације банака започети по Закону о санацији, стечају и ликвидацији банака ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 63/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93, 26/95, 28/96, 16/99, 44/99 и 53/01) и Закону о принудном поравнању, стечају и ликвидацији ("Службени лист СФРЈ", број 84/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96) наставиће се по одредбама тих закона.

Стечајни поступци и поступци ликвидације банака започети по Закону о санацији, стечају и ликвидацији банака ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 63/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93, 26/95, 28/96, 16/99, 44/99 и 53/01) и Закону о стечајном поступку ("Службени гласник РС", број 84/04) наставиће се по одредбама овог закона.

Ако је Народна банка Србије одузела дозволу за рад банке, а надлежни суд до момента ступања на снагу овог закона није донео решење о отварању стечајног поступка, односно поступка ликвидације, стечајни поступак, односно поступак ликвидације банке спровешће се по одредбама овог закона.

Члан 29.

Стечајни поступци друштава за осигурање започети по Закону о принудном поравнању, стечају и ликвидацији ("Службени лист СФРЈ", број 84/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96) наставиће се по одредбама тог закона.

Стечајни поступци друштава за осигурање започети по Закону о стечајном поступку ("Службени гласник РС", број 84/04) наставиће се по одредбама овог закона.

Поступци ликвидације друштава за осигурање започети по Закону о принудном поравнању, стечају и ликвидацији ("Службени лист СФРЈ", број 84/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96) наставиће се по одредбама овог закона.

Поступци ликвидације друштава за осигурање започети по одредбама Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04) наставиће се по одредбама овог закона.

Ако је Народна банка Србије одузела дозволу за обављање послова осигурања друштву за осигурање, а надлежни суд до момента ступања на снагу овог закона није донео решење о отварању стечајног поступка, односно поступка ликвидације, стечајни поступци и поступци ликвидације друштва за осигурање спровешће се по одредбама овог закона.

Члан 30.

Поступци санације банака покренути до ступања на снагу овог закона наставиће се по одредбама Закона о санацији, стечају и ликвидацији банака ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 63/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93, 26/95, 28/96, 16/99, 44/99 и 53/01).

Члан 31.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о санацији, стечају и ликвидацији банака ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89 и 63/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93, 26/95, 28/96, 16/99, 44/99 и 53/01), члан 177. и чл. 203. до 207. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 55/04 и 70/04) и одредбе чл. 202. и 208. тог закона у делу који се односи на друштва за осигурање.

Члан 32.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Напомена:

Члан 9. Измене Закона

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".